خراسان شمالی
روزنامه خراسان شمالی: گروه سوم نشریات
روزنامه سیاسی،اقتصادی،فرهنگی،اجتماعی خراسان شمالی
سه‌شنبه ۷ آذر ۱۴۰۲
۱۴ جمادی الاول ۱۴۴۵. شماره ۴۰۲۳
صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری خراسان
مدیرعامل و مدیرمسئول: رضا خوراکیان
دفترمرکزی: مشهد،بلوارشهید صادقی(سازمان‌آب)
صندوق پستی: ۵۱۱-۹۱۷۳۵
تلفن: ۳۷۶۳۴۰۰۰-۰۵۱
نمابر دبیرخانه: ۳۷۶۲۴۲۹۵-۰۵۱
پیامک: ۲۰۰۰۰۹۹۹ چاپ: شهرچاپ خراسان
آدرس: بجنورد،خیابان امام خمینی(ره)، بین میدان فردوسی و مادر، جنب درمانگاه خاتم الانبیا(ص)
تلفن اشتراک: ۳۲۲۳۹۷۶۴
دفترمرکزی پذیرش آگهی: ۳۲۲۳۹۷۶۴

طرحی خلاقانه و جذاب برای افزایش نرخ مطالعه

مرور ۴ کتاب در نود و سومین ماه اجرای طرح «کتابخوان ماه»

علی‌اصغر خسروی

وارد نود و سومین ماه اجرای طرح «کتابخوان ماه» شده ایم؛ طرحی خلاقانه و جذاب که از سوی نهاد کتابخانه های عمومی کشور در حال اجراست و افزایش نرخ مطالعه و همچنین خرید کتاب را می توان در چشم اندازهای اجرای آن متصور بود. آن گونه که اعلام شده بود این طرح که اجرای آن از فروردین ۱۳۹۵ آغاز شد پاسخ کارشناسی به پرسش «چه بخوانیم؟» و افزایش نرخ امانت کتاب در کتابخانه‌ها را هدف قرار داده است. در طرح «کتابخوان ماه» هر ماه ۴ تا ۵ عنوان کتاب معرفی می شود و مناسبت های هر ماه برای معرفی این کتاب ها مورد توجه ویژه قرار گرفته و علاوه بر آن، قالب های مختلفی از کتاب ها برای سلایق مختلف در کتاب های معرفی شده مدنظر است.

پایگاه اطلاع‌رسانی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور نوشته است: منابع طرح «کتابخوان ماه» ویژه آذر ۱۴۰۲ با هدف تبیین منویات رهبر معظم انقلاب اسلامی برای ارتقای فرهنگ مطالعه و کتابخوانی در جامعه، دسترسی همگانی به کتاب، لزوم معرفی کتاب‌های مفید برای پرورش فکری آحاد مختلف مردم جامعه و همچنین ارتقای فضایل اخلاقی و فرهنگ عمومی از طریق مطالعه کتاب‌های مفید و فاخر در سطح کشور معرفی شد.

در نود و سومین ماه اجرای طرح «کتابخوان ماه»، منابع این طرح، ویژه آذر ۱۴۰۲ شامل کتاب های «شرحی کوتاه بر رساله حقوق امام سجاد علیه‌السلام»، «من فاطمه هستم دختر محمد صلی‌ا...علیه‌وآله»، «تربیت بدون فریاد» و «نقطه» را در ادامه مرور می کنیم.

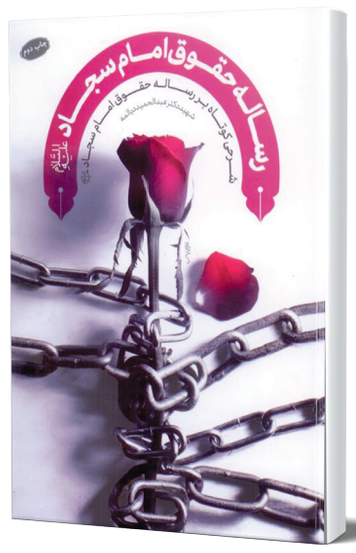

شرحی کوتاه بر رساله حقوق امام سجاد علیه‌السلام

پدیدآور: عبدالحمید دیالمه
ناشر: دفتر نشر معارف
تعداد صفحات: ۲۳۹

برخی از متونِ روایی ما، از حیث جامعیت و عمق، بی‌نظیر و نزدیک به اعجاز هستند، مثلاً در باب مسائل اخلاقی، دعای مکارم‌الاخلاق امام سجاد علیه‌السلام؛ در مسئله استغفار و طلب آمرزش از گناهان، استغفار هفتادبندیِ امیرالمؤمنین علیه‌السلام؛ در مسئله کشورداری و حکومت‌داری، فرمان امیرالمؤمنین به مالک (منقول در کتاب شریف نهج‌البلاغه) و در عرفان و سلوک عملی، حدیث عنوان بصری. در مسئله حق و حقوق نیز رساله حقوق امام سجاد علیه‌السلام دارای چنین جامعیت و عمقِ اعجازگونه و اعجاب‌برانگیز است. بزرگان بسیاری تاکنون بر این گنجینهی کم‌نظیر اسلام و تشیع شرح نگاشته‌اند؛ اما شخصیتی عمیق و بصیر با غنای علمی و اعتقادی کم‌نظیر، مانند شهید عبدالحمید دیالمه، با آن نگاه خاصی که به اسلام سیاسی - اجتماعی داشت، برای شرح این رسالهی عظیم‌الشأن، نکاتی استخراج کرده است که به واقع کم‌نظیر و بسیار راهگشا و کاربردی است. در این اثر ارزنده، به شهید عزیز، عبدالحمید دیالمه، به شرح قسمت‌های آغازین این رساله پرداخته است که عبارتند از: بحثی پیرامون شخصیت امام سجاد علیه‌السلام و رساله حقوق؛ حق خداوند؛ حق نفس انسان بر انسان؛ حق زبان؛ حق گوش؛ حق چشم؛ حق دست‌وپا؛ حق نماز؛ حق معلم و استاد؛ حق شاگرد؛ حق پدر؛ حق مادر؛ حق فرزند و حق مال و ثروت.

آن چه در این کتاب در خصوص شرح رساله حقوق امام سجاد علیه‌السلام خواهید دید، در عین داشتن اتقان علمی و استنادات مستحکم به دیگر آیات و روایات و براهین روشن، زاویه‌دیدی منحصر به فرد دارد که افق‌هایی جدید را پیش‌روی حیات سیاسی و اجتماعی، فردی و خانوادگی انسان می‌گشاید.

در بخشی از کتاب می‌خوانیم:

چرا ما مطالب بیهوده می‌گوییم و از آن لذت می‌بریم؟ چون فکر کردن و اندیشیدن لازم ندارد و معمولاً سخنانی مضحک و خنده‌دار هستند و ما از سخنان خنده‌دار لذت می‌بریم. افزون بر این‌ها، برای ما عادت شده است. انسان از انجام کار عادت‌شده لذت می‌برد و ترک عادت او را می‌آزارد. وقتی مهمل‌گویی و مهمل‌بافی برای انسان عادت شد، بهترین کار این است که بنشیند و دائماً از این‌گونه مطالب بگوید...

آن چه گذشت روی ساده مسئله بود و فقط روی لغو بودن چنین کارهایی تأکید داشت. در این سخنان، مستمعِ عمومی وجود ندارد و درباره مسئله‌ای اعتقادی و مبنایی و ایدئولوژیکی هم بحث نمی‌شود و فقط مطالبی بیهوده گفته می‌شود.

من فاطمه هستم دختر محمد صلی‌ا...علیه‌وآله

پدیدآور: مصطفا پورنجاتی
ناشر: رود آبی تعداد صفحات: ۱۹۸

در باب زندگی حضرت صدیقه‌ی کبرا، فاطمه زهرا سلام ا... علیها کتاب‌های بسیاری نگاشته شده است. به این کتاب که می‌رسیم (یعنی کتاب من فاطمه هستم دختر محمد صلی‌ا... علیه‌وآله) با ویژگی‌هایی مواجه می‌شویم که آن را تا حد زیادی منحصر به فرد می‌کند؛ منحصر به فردی که جایی خالی را پر کرده است! نخست، دقت علمی فراوان برای کتابی که مخاطبش عموم مردم هستند؛ دوم، روانی متن در عین ادبی بودن و وزانت نثر؛ سوم، مختصر و غیر مطول بودن مباحث ارائه شده که آن را بسیار خوش‌خوان کرده است؛ چهارم، نظام‌مندی موضوعی کم‌نظیر به شکلی که هم سیر تاریخی را به خوبی رعایت کرده و هر جا اقتضای تاریخ بوده به خوبی از سبک‌زندگی و سیره زندگی حضرت فاطمه سلام‌ا... علیها سخن به میان آورده است؛ پنجم، کتاب‌سازی چشم‌نواز و باکیفیت و برگزیدن عناوینی جذاب و در عین خلاقانه و ادبی بودن گویا؛ ششم، ارائه تحلیل از برخی گره‌های تاریخ زندگانی ام ابیها سلام‌ا... علیها با اتکا به استنادات قوی تاریخی و روایی معتبر. داشتن یک‌جای تمام این ویژگی‌ها، باعث شده است تا با اثری کم‌نظیر و منحصر به فرد و خوش‌خوان و مناسب برای عموم (در عین اتقان و عمق علمی درخور) مواجه باشیم.

نگاهی به برخی عناوین خلاقانه و البته گویای کتاب:

ریشه‌های فاطمه سلام‌ا... علیها؛ مصایب کودکی فرشته‌سان؛ تمام دل‌خوشی پدر؛ اگر علی علیه‌السلام نبود...؛ ساده مثل خانه فاطمه سلام‌ا... علیها؛ خانه‌داری به تنهایی؛ روزگار غریب شروع می‌شود؛ خطابه برای قافله‌ای که راه را گم کرده؛ فاطمه سلام‌ا... علیها پشت آن در بود؛ مزار من پنهان بماند.

در بخشی از کتاب می‌خوانیم: خواستگاران فاطمه سلام‌ا... علیها چه کسانی هستند؟ بزرگان قریش، آن‌ها که سابقه‌ای در اسلام داشتند و یا دارنده شرافت و مال و فضل بودند. تاریخ‌نویس‌ها اسم همه آن‌ها را ننوشته‌اند اما هر یک از آن‌ها وقتی خواست خود را با پدر فاطمه سلام‌ا... علیها در میان می‌گذارند او می‌گوید: «منتظر فرمان خدا هستم.» ایشان در رد پیشنهاد خواستگاران اعلام می‌کند که ازدواج فاطمه سلام‌ا... علیها امری آسمانی و نیازمند حکم الهی است. آری برای تشکیل و ادامه موفق هر زندگی مشترک، همسانی و هم‌ترازی زن و شوهر لازم است.

مشورت با دختر درباره همسر آینده، جزو رسم‌های پدرانِ آن زمانه نیست؛ والدین به ویژگی‌های خواستگاران می‌نگرند و جواب قبول یا رد می‌دهند و دختر امکان مخالفت ندارد. رسول خدا صلی‌ا... علیه‌وآله با این سنت مقابله و تأکید کرد در ازدواج نظر دختر لحاظ شود. او هر بار خواسته خواستگاران را با فاطمه سلام‌ا... علیها مطرح می‌کند و نظر دختر خویش را می‌پرسد. فاطمه سلام‌ا... علیها از سرِ ادب کلامی نمی‌گوید؛ روی برمی‌گرداند. پدر نارضایتی دختر را به خواستگاران منتقل می‌کند. چند نفر به علی علیه‌السلام پیشنهاد می‌کنند از دختر محمد صلی‌ا... علیه‌وآله خواستگاری کند...

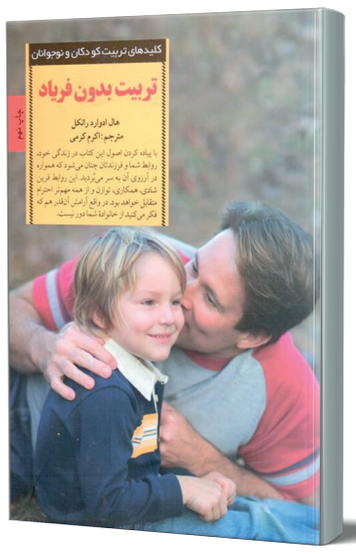

تربیت بدون فریاد: کلیدهای تربیت کودکان و نوجوانان

پدیدآور: هال ادوارد رانکل
مترجم: اکرم کرمی
ناشر: صابرین
تعداد صفحات: ۲۱۵

تربیت فرزند برای هر پدر و مادری اهمیت بسیاری دارد و به همین دلیل والدین برای تربیت بهتر فرزندانشان دغدغه همیشگی دارند و در جست و جوی روش‌های گوناگون هستند. این کتاب با استفاده از علم روزِ روان‌شناسی و مبتنی بر تجربیات فراوان، سعی دارد به تنظیم روابط میان والدین و فرزندان بپردازد. همان‌طور که می‌دانیم زمانی می‌توانیم به فکر تربیت کودک خود باشیم که روابط میان ما و کودکمان یک رابطه مثبت توأم با احترام متقابل باشد. در نتیجه کتاب ابتدا به آموزش نکاتی می‌پردازد که مادر و پدرها باید در مورد خود، آن‌ها را بدانند و به‌کار گیرند و سپس به آموزش روش‌هایی جایگزین روش‌های قدیمی از جمله داد و فریاد هنگام عصبانیت می‌پردازد. از دیگر نکات برجسته کتاب، استفاده از داستان‌های متنوعی است که در جای‌جای کتاب به‌عنوان نمونه‌های عینی نقل‌شده است. این داستان‌ها به این سبب که شامل اتفاقاتی است که والدین هم با موضوعات آن درگیر هستند؛ علاوه بر همراهی بهتر سبب افزایش درک موضوع مورد بحث می‌شود. خواندن این کتاب به تمام والدین چه آن‌ها که درمانده شده‌اند و معتقدند دیگر هیچ روشی قادر به حل مشکل آن‌ها نیست و چه آن‌ها که در ابتدای راه قرار دارند و به دنبال بهترین روش تربیت می‌گردند، پیشنهاد می‌شود.

در بخشی از کتاب می‌خوانیم: والدین می‌توانند حرف بزنند، اما تا زمانی که به گفته‌های خود عمل نکنند، نمی‌توانند چیزی به فرزند خود بیاموزند. هر کودکی دوست دارد والدینی «خوب» داشته باشد، اما این حرف بدین معنی نیست که آن ها والدینی می‌خواهند که سعی می‌کنند مطابق آخرین سبک‌های روز زندگی کنند! این کار قطعاً آرامش شما را از بین می‌برد در ضمن برخلاف بعضی از آموزش‌های رایج، والد خوب بودن به این معنی نیست که آن‌قدر مقابل فرزندمان کوتاه بیاییم که آن ها هر کاری دوست دارند بکنند. آن چه فرزندان ما نیاز دارند والدینی هستند که خونسردی خود را حفظ کنند، به‌ویژه زمانی که اوضاع حسابی به هم می‌ریزد، کودکان می‌خواهند والدینشان کمتر نگران شوند و خیلی بیشتر متعادل و خویشتن‌دار باشند. آن ها دوست دارند شما خونسرد بمانید، حتی زمانی که خود از کوره در می‌روند. همان‌طور که خواهیم دید والدین واقعاً باید این‌گونه باشند. والدین هر کجای دنیا که باشند، با سخت‌ترین چالش زندگی خود روبه رو هستند؛ تلاش برای ایجاد یک محیط خانوادگی محبت‌آمیز و مملو از همکاری و احترام متقابل...

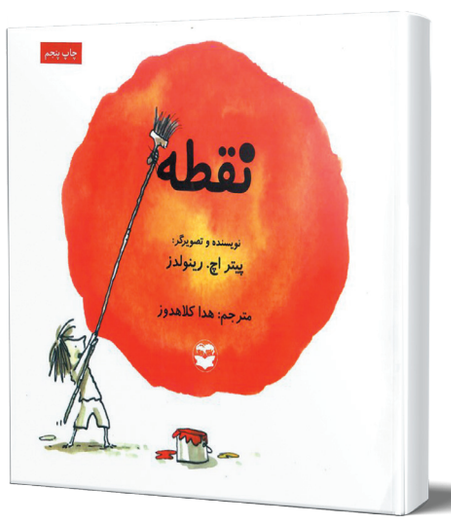

نقطه

پدیدآور: پیتر اچ. رینولدز
مترجم: هدا کلاهدوز
ناشر: امیرکبیر
تعداد صفحات: ۳۲

همه مردم دارای استعداد هستند، استعدادهای گوناگونی که باید از باطن وجودشان کشف شود و به شکوفایی برسد. (چنانچه از رسول اکرم صلوات ا... علیه و آله نیز روایت شده است: مردم معدن‌هایی هستند، هم‌چون معادن طلا و نقره.) نویسنده این کتاب، به مضمون این حدیث نبوی باور دارد، لذا در کتاب «نقطه» با دختری مواجه هستیم که باورش این است که استعدادی در نقاشی ندارد و معلم خردمند او وقتی در پایان زنگ نقاشی، بالای سر صفحه‌ی نقاشی‌اش حاضر می‌شود و نگاهش به صفحه سفید می‌افتد، می‌گوید آفرین، چه نقاشی زیبایی! یک خرس قطبی توی یک روز برفی!

این برخورد حکیمانه را مقایسه کنید با برخی برخوردهای ما در موقعیت‌های مشابه، تفاوت از کجاست تا کجا؟ این روش، مطابق شیوه و سیره انبیا و اولیای الهی است، آن‌ها نیز به گونه‌ای برخورد می‌کردند که به رشد و تعالی شخص کمک کند نه این که شخصیت او را خُرد کند و او را از رشد و تعالی باز بدارد.

در ادامه، این معلم فهیم به او می‌گوید هر قدر هم که بی‌استعداد باشی، اما استعداد کشیدن یک نقطه را که داری؟ و او نقطه‌ای می‌کشد و به پیشنهاد معلم اسم خود را هم زیر نقاشی‌اش می‌نویسد. معلم حکیم و دانا، این نقاشی را که شامل یک نقطه بر صفحه سفید است (همراه با امضای نقاش کوچولو که اسم اوست) قاب می‌کند و در کلاس می‌گذارد و مسیری بسیار دور از انتظار در مقابل این دختر گشوده می‌شود که با رجوع به کتاب می‌توانید از آن مطلع شوید.

در این اثر سعی شده تا چگونگی شناسایی و شکوفایی استعداد و خلاقیت در کودکان توسط مربی یا والدین بیان شود و تأکید بر تشویق و ایجاد خودباوری راهکاری حیاتی در این مسیر معرفی شده، حتی به قدر یک نقطه!

«نقطه» کتابی ارزشمند است، هم برای والدین و مربیان بسیار آموزنده و البته کاربردی و هم برای کودکان الهام‌بخش و شورآفرین.

در بخشی از کتاب می‌خوانیم:

هفته بعد وقتی سارا به کلاس نقاشی رفت. خیلی تعجب کرد. چون نقطه‌ی کوچکی را که کشیده بود، روی دیوار کلاس دید! آن هم توی یک قاب طلایی! روی یک صفحه سفید! خوش بود. با خودش گفت: «خوب... حتماً نقطه‌ای بهتر از این هم می‌توانم بکشم»! بعد جعبه آبرنگ خود را که از آن استفاده نکرده بود، درآورد و شروع به تمرین کرد. سارا نقاشی کشید و... نقاشی کشید.

یک نقطه قرمز. یک نقطه‌ی بنفش. یک نقطه زرد. یک نقطه آبی. وقتی رنگ آبی را با رنگ زرد مخلوط کرد، فهمید که می‌تواند یک نقطه سبز رنگ بکشد. او باز هم تمرین کرد و...

قاصدک

جمع آوری آثار دفاع مقدس با روش علمی دقیق انجام شود

استاندار خراسان شمالی در جلسه شورای هماهنگی حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس استان گفت: ضرورت حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس بر هیچ کسی پوشیده نیست لذا کشوری قوی است که در آن، این ارزش ها زنده بماند و حفظ شود. دکتر «محمدرضا حسین نژاد» با تاکید بر این که جمع آوری آثار دفاع مقدس با روش علمی دقیق انجام شود، افزود: با جمع آوری این آثار در قالب تدوین کتاب، فیلم و غیره می توانیم نسل جدید را آگاه تر کنیم. وی خاطرنشان کرد: موضوعات حوزه های رزمندگان، حضور بانوان در دفاع مقدس، پشتیبانی خانواده ها در زمان جنگ تحمیلی در قالب دانشنامه و تدوین کتاب و فیلم باید پررنگ تر ارائه شود. وی اظهار کرد: به تمامی فرمانداران دستور می دهم با توجه به نقش مهم حفظ آثار در استان ضرورت دارد در مقیاس کوچکتر هم در شهرستان ها چنین جلساتی برگزار شود. وی تاکید کرد: یادمان شهدای گمنام در هیچ شهرستانی نباید ناتمام باقی بماند. وی درباره زیرساخت باغ موزه نیز گفت: یک بخش از این زیرساخت توسط تعهدات اجتماعی صنایع باید انجام شود تا تسریع پروژه های عمرانی را شاهد باشیم که البته تاکنون اقدامات خوبی صورت گرفته است. وی تصریح کرد: سازمان حفظ آثار باید انتظارات خود را از دستگاه های اجرایی بیان کند تا تقسیم بندی واحدی صورت گیرد. مدیرکل بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس هم گفت: اسناد و آثار دفاع مقدس استان جمع آوری نشده است و بعضاً از بین نیز رفته اند به دلیل این که محلی برای نگهداری اسناد و آثار دفاع مقدس نداشته ایم، این در حالی است که رهبر معظم انقلاب به حفظ آثار به عنوان یک موضوع مهم بسیار سفارش و تاکید نموده اند. «الهی راد» افزود: پروژه باغ موزه دفاع مقدس این استان که مدتی به علت کمبود اعتبار راکد مانده بود فعالیت مجدد آن آغاز شد که تا ۲ سال آینده باید به پایان برسد که در این خصوص نیازمند مشارکت و همکاری تمامی سازمان ها هستیم. وی خاطرنشان کرد: ۶ سهمیه برای شهدای گمنام به این استان داده شده اما به دلیل این که یادمان ها آماده نشده است تنها ۲ شهید گمنام به استان داده شده است.

دورهمی های کتاب در کانون

مربیان مراکز فرهنگی و هنری کانون پرورش فکری خراسان شمالی با برگزاری دورهمی های کتاب با هدف معرفی کتاب های خواندنی و ترویج فرهنگ کتابخوانی اجرای برنامه داشتند. به گزارش روابط عمومی اداره کل کانون پرورش فکری خراسان شمالی، در این برنامه ها مربیان و اعضای کانون با برپایی نمایشگاه کتاب، جدید ترین کتاب‌های منتشر شده از سوی انتشارات کانون پرورش فکری را معرفی کردند. بازدید از کتابخانه عمومی شهر غلامان با همکاری مدرسه شهید «نظری» با همراهی امام جمعه، از برنامه های کتاب خانه سیار روستایی غلامان بود. همچنین زنگ مطالعه در روستای مهرآباد اسفراین و تقدیر از عضو برتر کتاب خوان از برنامه های کتاب انه سیار اسفراین بود. از دیگر ویژه برنامه های هفته کتاب در مرکز فرهنگی و هنری صفی آباد، برنامه «عصرانه با طعم کتاب های خوردنی» با هدف معرفی کتاب های خواندنی و ترویج فرهنگ کتابخوانی بود که در این برنامه ۱۰ گروه پنج نفره حضور داشتند و در پایان بعد از قرعه کشی سه گروه به عنوان برنده انتخاب شد. ویژه برنامه «کودکی یک نویسنده» به مناسبت بزرگداشت «مصطفی رحماندوست» نیز در مرکز فرهنگی و هنری شماره دو اسفراین با حضور جمعی از نوجوانان کتاب وان برگزار شد. بازدید مدارس از مرکز فرهنگی هنری اسفراین به مناسبت هفته کتاب و کتابخوانی نیز از دیگر برنامه ها بود.

برترین کتابخوانان عضو مراکز کانون پرورش فکری

برترین کتابخوانان کودک و نوجوان عضو مراکز کانون پرورش فکری در کشور اعلام شدند. به گزارش اداره کل روابط عمومی و امور بین‌الملل کانون پرورش فکری، پنج کودک و نوجوان ایرانی که از ابتدای سال ۱۴۰۲ تا پایان آبان، بیشترین کتاب را از مراکز کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در سراسر کشور امانت گرفته‌اند، معرفی شدند. این آمار به بهانه هفته کتاب و کتابخوانی و اجرای پویش ملی کتابخوانی کانون از سامانه جامع عملکرد مراکز کانون استخراج شده است. بر این اساس، «مانلی محمودان» از مرکز فرهنگی هنری شماره ۸ کانون تهران با ۶۵۵ کتاب خوانده‌شده به عنوان نفر اول، «باران عبدا... زاده» از مرکز شماره یک کانون مهاباد استان آذربایجان غربی با ۵۳۰ کتاب مطالعه شده به عنوان نفر دوم و «ماهور تقی‌پور» از مرکز فرهنگی هنری شماره ۳ کانون ارومیه استان آذربایجان غربی با ۵۲۶ کتاب مطالعه شده به عنوان نفرسوم این بررسی آماری معرفی شده‌اند. همچنین از «تارا سلیمانی» عضو مرکز فرهنگی هنری کانون قصر شیرین استان کرمانشاه با ۴۲۱ کتاب مطالعه شده به‌عنوان نفر چهارم و «محمدمهدی بنی‌اسدی» عضو مرکز فرهنگی هنری کانون سرایان استان خراسان جنوبی با ۳۸۹ کتاب خوانده شده به‌عنوان نفر پنجم در بین کتاب‌خوانان برتر کانون پرورش فکری نام برده شده است. امانت‌دهی کتاب یکی از مهم‌ترین فعالیت‌های بیش از ۱۰۳۰ مرکز کانون پرورش فکری برای کودکان و نوجوانان در سراسر کشور است، مراکزی که بر اساس همین آمار بیش از یک میلیون و ۵۸۰ هزار جلد کتاب در همین بازه زمانی به بچه‌ها امانت داده‌اند.